

طاشينك  
اشينج يوتى غرت  
صاحبنا: هزاند ماموريان: ازمير

"TACHINK,"  
JOURNAL ARMÉNIEN  
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE  
Imprimerie Mamourian  
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

# ԴԱՇԻՆԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

|                 | ՏՐԿ. | ՎԵՑ. | ԵՌ.     |
|-----------------|------|------|---------|
| ԵԶՄԻՐ           | 80   | 40   | 209.72. |
| ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ | 108  | 54   | 2.72.   |
| ՍՐՏԱՆԱԶՄԱՆ      | 25   | 13   | 3.72.   |

Նամակներ պէտք է ուղղել «ԴԱՇԻՆԿ»-ի  
Խմբագրութեան  
Rédaction du Journal Arménien  
«TACHINK»-Smyrne

Զի հրատարակում ձեռագիրները չեն վերադարձուիլ:

10 ՓԱՐԱ

## «ՔԱՅՔԱՅՈՒՄ»<sup>(1)</sup>

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Հայկական արեւմտահայ գրական ար-  
տասանական ծառայութիւնը քաղաքում այս  
էջերը հատուկ մը մէջ հաւաքելով՝ յաւա-  
նութիւնը չունիմ գրական մեծարժէք  
գործ մը հրատարակ հանելու:

Այս զգացումիւ մէջ այնքան աւելի  
գերծ եմ կեղծ համատեղութիւն՝ որքան կը  
կարծեմ—գրողի միամիտ ինքնակարու-  
թիւնը գրեց—լաւագոյն բաներ մը ստո-  
րագրած ըլլալ վերջին տասնամակի ըն-  
թացքին, հայ տառարաններէն ներշնչուած  
աղագէս դուռարէն գրուածներ, որոնք  
պիտի կրնային մարմնիւր կազմել զեռ ու-  
րիշ մէջ կամ երկու հատորներու:

Այս առաջին չարքի էջեր, սակայն,  
գրականեմ տարբեր ու աւելի ստույգ ար-  
ժէք մը ունի, ինչին համար:—Անոնք հայ  
կենսիկ հզօնաբանութիւն ու ճակատագրա-  
կան մէջ վայրկեանը կ'արձանագրեն, հայ-  
կական իրականութեան մէջ փոթորկացող  
ու պատմական գիտելիքներ կ'որոշուող-  
ծին, մեր ազգային հոգեբանութեան ա-  
մենէն տագնապալից փուլը կը խտացնեն:

Գծի վարդապետն է որ անոնցմով կը  
պատկերանայ այս գրքին մէջ:

Երկուցիկ պատմութեան յայտնող ա-  
նագործին հիտաւաւորութիւնը, սիրալի յոյ-  
սերու խուճապական փախուստը, պեր-  
ճապալ խաղաղութեան յեղաշրջումը փուլ-  
գրեցողական երազներու մահաւաճ խա-  
ւարումը... Հայութիւնը՝ փրկութեան իր  
երանաւէտ սպասումին մէջ՝ Ազգային  
յանկարծակիի եկած, սահմանած, զգիտ-  
նած... Հայութիւնը մատնուած «քաղա-  
քակիրթ աշխարհ»ի հզօրներէն, որոնք  
պահ մը առաջ՝ մարդկային համարաշու-  
թեան, քրիստոնէական եղբայրութեան,  
արդարութեան ու խղճատեմքի անունով՝  
ազատարար ձեռքեր երկնցէն կը խոս-  
տանային իրեն, և որոնցմէ քաջայրուած՝  
իր ցնորակած գլուխը վերցուցեր և տա-  
ծիկ բռնապետութեան դէմ անձնատուր  
կերէր էր ապաւանձ ու աղետաբեր խեղա-  
խուճումը... Հայութիւնը իր գահիճնե-  
րուն մոկեցին վայրագութեանը լքուած,  
հիւս, արկնուայ, հարածական, ջար-  
ջախուած, կիսամեռ... Հայութիւնը իր  
հողէն, իր քաղաքանոց օծախէն լեզուա-  
տառ փախստական, ճամբայ ինկած դէպի  
անձանթ ու աղամբի հանդուսնանքն  
օտարութեան... Հայութիւնը տարագրու-  
ած, վայրաւատին քաշկռուած, չուս-  
ռական, աղիւսաւ ու խաղաղութեան... Հա-  
յութիւնը «քրիստոնէական գլխութեան»  
անարդու սեւերուն ու բեմերուն վրայ...  
Հայ ցաւին պղծումն ու չանազորութիւնը  
հայերու և օտարներու կողմէն... «Ազատ  
երկր» մէջ ապրող հայութեան ինքնու-  
րացումը, անտարբերութիւնն ու զստալը-  
քումը իր ամենէն նուիրական պարտա-  
կանութիւններուն հանդէպ... Հայ նկա-  
րագրին այլասերումը, տարբարեւորումն ու  
անոր մէջ կուտակուած տարկական աղ-

տեղութեանց ու տեղեւորութեանց արտա-  
գեղումն ու ցուցադրումը...

Ամբողջ այս եղբայրութիւնն է, ահա՛,  
զոր արտադրողը, համարել ուղեր եմ  
մէջ բառի մը մէջ՝ այս հատորին ճակտին  
վրայ—ՔԱՅՔԱՅՈՒՄ:

Երեւելանալ իրարմէ անձնատ պատ-  
կերներ են այս էջերը, որոնք պիտի զատ-  
գատ կարգացուէին և ուրոյն ամբողջու-  
թիւններու գաղափարը տալին: Բայց ա-  
նոնց մէջ սերտ կապ մը կայ՝ որով իրա-  
րու կ'օգտակուին անոնք և զիրար կը լրա-  
ցնեն: Անոնք մէկ դաժնագէտ իրականու-  
թեան մը զանազան երևանքներ կը ներկա-  
յացնեն, զէն աչալս իրարու յայտնող  
և իրարու ազդեցութեան են անոնք իմ յոյ-  
սուովն մէջէն:

Ու պիտի չուզէի որ անոնք իրեն գրաւա-  
նութիւն գնահատուէին, իրեն քմածին ու  
վիպական արտադրութիւններ կարգաց-  
ուէին, այլ պիտի թողնայի յաւել տը որ ա-  
նոնց մէջ նկատուէր հայկական բարձրութեան,  
բարոյականի ու մտայնութեան հարազատ  
պատկերացումն ու խղճաւոր ուսուցումա-  
սիրութիւնը՝ մեր ցեղին գոյութեան ամե-  
նէն բնորոշ ու բաղդորոշ մէջ չըմանին:

Վրեմն որ այս էջերուն կը պակսի  
անհամաձայն ու անբնական հաւատքի մը  
չունէր, եւ կը վախճում որ անոնց բն-  
թիւրցումը վրատ ու անմիտութիւն թողու:

Այդ մեղադրանքին կը սպասեմ, և ա-  
ռաջուց կը փորձուիմ ասոր դէմ՝ արդա-  
րացնել ինքզինքս խոստովանելով ատկեա,  
բայց միանգամայն զիտել տալով թէ ան-  
խուստիկ էր այդ թերութիւնը այն  
պայմաններուն մէջ ուր այս էջերը թե-  
լաղուած կամ գրուած են:

Ընդհանուր յուսատարութեան ու յու-  
սահատութեան գերագոյն բովելի մը ներ-  
շնչումները տարբեր չէին կրնար ըլլալ  
գրական սերունդի մը վրայ՝ որիւնի  
ու արժանութիւնը մղձուսանքի մը մէջ աչքե-  
րը բացած՝ զարնուած ու օրհասական ցե-  
ղի մը բարոյական ու նիւթական սեւերնե-  
րուն չուրջը կը խորտակէր, և որ ԳԵՐ  
հաւաքող ցնցումէն յառաջացած մեր աղ-  
գային կենսիկ քառսին մէջէն զեռ իր  
ճամբան չէր գտած...

Ուրիշ ցուցակն հարց մըն ալ այն  
պիտի մնայ, արդէն, թէ որքան ճիշդ ա-  
ղագրութեան ճամբան, զոր ետքէն գր-  
տած ըլլալ կարծեցինք, և որուն մէջ  
նկատուցանք երկատարական մեր բու-  
վանդակ խանդավառ թափումը...

ՍՈՒՐԵՆ ՊԱՐԹԵՆԵԱՆ

## ՃԵՐՄԱԿ ՈՒ ՍԵՒ

Կարդացիք Բիւզանդիոնի անցեալ չու-  
րեքշաբթի օրուան թիւը:

Շատ կարեւոր յօդուած մ'ունի հան  
Խնդիր էք. Սիմոնեան, նախկին պատուի-  
րակ Ատանայի, երեսփոխան, փաստա-  
բան են, են...

Ուշ մնացած յօդուած մը պարզապէս  
որ Պատրիարքի վերադարձին աթիւ  
Ազգային սահմանադրութեան տրամա-  
դրութիւնները կ'չարէ և կուզէ ապացու-  
ցանել թէ Պատրիարքական աթոռը թու-  
փութ չկրնար մնալ բոլոր Ազգ. Սահմանա-  
դրութեան երկրորդ յօդուածին:

Ինչպէս հիմակ ուր էր, Խնդիր էք ինչ  
ձայն չի բարձրացնէր, ինչու լուս ու  
մանջ նստած կ'ապասկըր Ազգ. Ժողովոյ  
որդման՝ հրատարակ լինելու համար, երբ  
ինքնին անողութեան կ'դառնար յօդուածը,  
որ արդէն անկարելի, բոլորովին չպիտոյ  
բան մը եղաւ այժմ:

Հաւանցար ըրածը:

Բայց չաճապարենք: Խնդիր էք ինչ  
քաղաքագէտ մարդ է, ասոր ապացոյցը  
ստուած է արդէն իր Ատանայի պատուի-  
րակութեան ժամանակ, որ մեկնելէ ա-  
ռաջ իր ծրագիրը պարզած է և զայն կէտ  
ստ կէտ գործադրած... Ըստ իր կարծի-  
քին. ինչ օգուտ որ զինք հեռագրով  
կանչեցին Պոլս և չկրցաւ պէտք եղածին  
չալի հակել թուղթի վրայ իր երկնած  
ծրագրին գործադրութեանը:

Հետեւաբար խորհած է Խնդիր էք. որ  
իր այդ յօդուածի հրատարակութիւնը, Ս.  
Պատրիարք Հօր իր աթոռը վերադարձէն  
ստաջ, կրնայ Թուրք կառավարութեան  
աչքը բռնալ և հայ զիւսանալիսութիւնը  
պարտութեան մատնել, որով Խնդիր էք.  
այս տեսակետով կ'երկի յարմար գտած  
է անոր հրատարակութիւնը յետաձգել:

Խնդիր էք. քաղաքագիտութիւնն այս  
մասին չափազանց գովելի է, բայց Խնդիր  
էք. ինչու չունենար օղջմտութիւնը գոնէ  
ըմբռնելու թէ իր յօդուածը Պատրիարք  
Հօր վերադարձէն ետք՝ բոլորովին անա-  
պուտ ու անտեղի է:

Խնդիր էք. ինչո՞ւ ստեղծել չարեր,  
այսպէս ըսած են զինք ճանչցողները, ու-  
րեմն ինչու Խնդիր էք. ինչո՞ւ մը ինչո՞ւ  
ըլլալէ զաղերէն ետք, իրեն կարեւոր  
ինչո՞ւ մը կուզէ զայն ինչո՞ւ ընել, ահա  
այս է կէտը չկրցանք ըմբռնել...

ԵՐԵՎԱՆ

## ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԾՓՈՒՆ ՅՈՒՑԱՆԱՆԴԵՍԸ

ՀԵՏԱՔՐԵՐԱԿԱՆ ԱՆԵՄԱՆՈՒ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐ

Տեղական թերթերէ աւելի կամ նուազ  
մանրամասնութեամբ տեղեկութիւններ  
տրուեցան ուսանական այն ծիփուն ցու-  
ցահանդէսին նկատմամբ՝ որ կայսր Եւ-  
ֆօլա Եւրոպոյ գեղեցիկ շողեհաւին մէջ  
կազմակերպուած՝ այցելեց Արեւելի գա-  
նազան կարեւոր նաւահանգիստները: Այլ  
սակայն անոնցմէ ոչ մէկին միջ կարդա-  
ցինք թէ ո՞վ էր նախապագափարն յոյ-  
ցողը՝ կազմակերպողը ինչպէս նաև պաշ-  
տօնական վարչիչը ջրածուի նորօրինակ  
հանդէսին (exposition)՝ նոյն իսկ ազգա-  
յին թերթերու մէջ կը պակսէին՝ անշուշտ  
անդաւանութեամբ՝ այդ կարեւոր գիտելիքնե-  
րը՝ որք մասնաւոր չահեկանութիւն մ'ու-  
նին մեզ Հայոց համար, քանիք բուն  
Հայ մ'է ան՝ որու կը պարտին Ռուս  
գաղափարն ու նախաձեռնութիւնն ծու-  
վածուի այցելու արուեստահանդէսի մը.  
որ անշուշտ նորութիւն մ'է իր տեսակին  
մէջ, հարկմանց ճարտար մտածում մը՝  
պատուարեր զայն երկնոց հայ հանձա-  
րին:

Մեր ստացած խիտ հաւատարմ տեղե-  
կութեանց համեմատ՝ որք՝ պաշտօնական  
աղբիւրէ կը բխին, Թուրքիոյ ժողովուրդն  
այնքան հետաքրքրող այդ ծովաշու ուս-  
ցահանդէսին գաղափարն առաջին անգամ  
յղացող ու անոր յատուկ արտօնութիւնն  
ստացողը ուսանական առեւտրական նախա-  
բարութեան մէջ բարձր պաշտօնաւոր հու-  
յազգի իշխան Ամատունին է՝ եղեր՝ ան-  
ձամբ ներկայ Եւֆօլա Եւրոպոյ մէջ՝ իր  
տնօրինող գլուխ ծովագնաց արուեստա-  
հանդէսին որ իր ամէն ճիւղերով ու պա-  
րագաներով անոր բացարձակ իշխանու-  
թեան տակ կը գտնուի: Իշխան Ամատու-  
նի անունը պատահաբար յիշուցաւ  
թերթերու մէջ անոնց սակայն գիտնալու  
այն գերագոյն գերը՝ զոր կատարած էր

այցելու ցուցահանդէսին կազմութեան ու  
վարչութեան մէջ:

Եւ սակայն Նիֆօլա Բ. տակաւին յո-  
նիական եղբրքը չհասած՝ մեր Իզմիրի  
Ռուս հիւպատոսը ի պաշտօնէ գիտէր ար-  
դէն ու կը յայտնէր իր բարեկամներուն  
թէ ուսանալու մը՝ իշխան Ամատունիի  
նախաձեռնութեամբ կազմուած էր ար-  
ուեստագիտական այդ չըջուն ցուցադ-  
րութիւնը, որ անոր անձնական բարձրա-  
գոյն տնօրէնութեան տակ պիտի այցելէր  
Թուրքիոյ նաւահանգիստները, և թէ ուս-  
տէրութեան գործարաններէ կ'աւան ամէն  
արտադրութեան վաճառումը մասնաւոր  
բաղէս յանձնուած էր անոր յատուկ  
տնայութեան ու տնօրէնութեան:

Իշխան Ամատունիի հետ տեսնուողք  
խորհրան կը գովէն անոր ընածիր ազ-  
նութիւնը ու հայրենասէր զգացումնե-  
րը: Այդ ճամբար Հայը՝ որ հայութիւնը  
իրեն պատիւ և ոչ թէ անարգանք կը սե-  
պէ ունանց պէս, մասնաւոր փափաք ու-  
նեցեր է տեսնուիլ տեղւոյն՝ նշանաւոր  
ազգայնոց հետ, այցելէր է անոնց առեւ-  
տրական գիտաւոր հաստատութիւնները՝  
Ռուսաստանի օգտակար ըլլալիք վաճա-  
ռականական կարեւոր տեղեկութիւններ  
քաղելու համար անշուշտ: Նիֆօլա Եւ-  
րոպոյ մեկնումի աթիւն տրուած սեղանին  
ճառախօսներէ մին եղած է իշխան Ամա-  
տունի՝ ամենալաւ օղջաւորութիւն մը  
թողլով զինք ճանչցողներուն վրայ՝ ինչ-  
պէս իր բարեկամութեամբ՝ նոյնպէս և  
իր հայրենասէր զգացումներով: Մասնա-  
ւորապէս ամէն կարելի աթիւնով իր մի-  
միայն հայերէն խօսիլը շատ զիտուեր է  
իրեն հետ տեսնուող ամէն հայերէ: Փա-  
փաքել էր որ հայագի իշխանին չեմ  
ըսեր ազգասիրական՝ այլ միակ բանաւոր  
ու պատշաճ այդ ընթացքը բարի օրինակ  
հանդիսանար բոլոր այն մերայնոց՝ որք  
մեղադրելի օտարապետութեամբ կարծես  
ամօթ կը սեպեն խօսիլ մայրենի լեզուն՝  
չիտակով թէ իրենց չուրջ գտնուող բո-  
լոր ազգերը՝ մեծ ու պզտիկ՝ իրենց յա-  
տուկ լեզուով միայն կը խօսին իրենց ազ-  
գակիցներուն հետ: Իրեն ստույգ անցք մը  
պատմուցաւ մեզ թէ նշանաւոր բնա-  
նիկ զաւակ Հայ երիտասարդ մը՝ Թե-  
պէտ գովելի՝ ձիւրքերով օժտուած ըստ  
ընդհանուր վկայութեան՝ հայերէն խօսե-  
լու հուսանալիքներն անկարող՝ ֆրանսե-  
րէն խօսեր է ճամբար Հայ իշխան Ամա-  
տունիի հետ՝ որ մինչև վերջը հայերէն  
պատասխաներ է անոր: Դժուար չէ երե-  
ւակայել թէ ինչ անհամոք տալուորութիւն  
մը կրած պէտք է ըլլայ ազգասէր իշխանը  
ի տես Հայու մը՝ որ իր հօրը ու մօրը լե-  
զուն չկրնար խօսիլ, տիւր երեւոյթ մը  
որու պատասխանատու ինք չէ՝ ան-  
շուշտ...

Նիֆօլա Եւրոպոյ շողեհաւին այցելող-  
ները իրենցին անշուշտ թէ ծիփուն ցու-  
ցահանդէսին ճառաչող մի շատ հայադղի  
երիտասարդներ կային՝ իշխան Ամատու-  
նիի ձեռամբ պաշտօնի կոչուած:

ՄԵՍՐՈՊ ԵՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ԴԱՇԻՆԿԻ մէջ ու է ծանուցում, յայ-  
տարարութիւն են, հրատարակ փափա-  
քող անձանքներն, ընկերութիւններն են,  
պէտք է անձամբ կամ իրենց ներկայա-  
ցուցչին միջոցաւ գիտն «Դաշինք» ի խղ-  
րագրատունը, երրորդ անձ մը կամ մեր  
թերթը ձեռքէ ծախողները ու է արտո-  
նութիւն կամ իրաւատուութիւն չունեն  
«Դաշինք» ի կողմէ ընդունելու կամ մեր-  
ժելու ու է գործ:

(1) Ասիական անունն է հատորի մը, որ  
այս չարթու հրատարակ կ'ենէ, և ուր  
ամբողջութեամբ են ԳԵՐ վարդապետին ար-  
տասանական հայ կենսիկն անունուած  
տասնեկու գրական պատկերներ:

Հատորին յառաջադասար հոս կը գնենք,  
զաղափար մը տալու համար մեր ընթեր-  
ցողներուն Սուրեն Պարթեանի այս գոր-  
ծին վրայ: Ծ. Խ.

# ՆԵՐՔԻՆ ԲԱՆԱԲԱՍԱՆ

ԿՐԻՏԻԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ. — Անցեալ երկուշաբթի էր որ Պոլսոյ Բաղրամի, Անգլիական, Ֆրանսական և Ռուսական զեւպանները յայտարարեցին Ռ. Դրան՝ թէ պաշտպան տէրութիւնները թող չպիտի տան որ կրէտացիք երեսփոխան զրկեն Աթէնք։ Որչափ կարելի եղած է հասկնալ, արտաքին գործոց նախարարը դո՞ւ մնացած է զեւպաններու այս յայտարարութիւնէն։ Կ'արժէ, սակայն, քիչ մը կտնդ առնել այս կարծ ու յատկ յայտարարութեան վրայ՝ եզրակացութիւններ հանելու համար անկէ։ Տէրութիւնները կը յայտարարեն որ, եթէ Յունաստանի ընտրութեանց մասնակցութիւնը ստուգուի, «ազդու միջոցներ ձեռք պիտի առնեն աւոր գործադրութիւնը արդիւիւս համար»։ Եթէ այս բացատրութիւնը մօտ բերենք այն իրողութեան թէ Պելլիքի և Վիկտորի գահիճները իրազեկ եղած են Հաննայի մէջ եղած յայտարարութեան, այն ատեն թերեւ իրաւունք պիտի ունենանք հետեցնելու թէ՛ չորս տէրութիւնները կ'ուզեն հասկնալ որ այն պարագային ուր կրէտացիները փորձեն մասնակցել Յունաստանի առաջիկայ ընտրութեանց, տէրութիւնները իրենք պիտի արգիլեն այդ մասնակցութիւնը։ Այս կերպով տէրութիւնները պիտի կրնան առջին առնել թուրքիոյ և Յունաստանի միջև վտանգաւոր ընդհարումը մը։ Անցեալ Օգոստոսի մէջ տէրութիւնները կը վախճային որ Բարբաթոս գահուած Օսմ, նաւատորմից կրէտական ջուրերը չերթայ։ Այն ատեն հաւաքական ծանուցադրի ձեռք եղած յայտարարութիւնը գաղտնի մնաց, բայց ապահովապէս նպատակ ունէր ընդհարումի մը առջին առնելու։ Այսօր միեւնոյն դիմումները կը կրկնուին կրէտացիներու մասին։ Խնդիրը թէ՛ պաշտպան տէրութեանց և թէ՛ թուրքիոյ համար հաւասարապէս չահագործական վէ։

— Վերջին հետազոտներուն համեմատ կրէտէի գործադիր յանձնաժողովը սկզբունքով որոշած է հետեւի պաշտպան տէրութեանց խորհուրդներուն, սակայն ընդհանուր ժողովը պիտի պատասխանէ տէրութեանց ծանուցադրին։ Կը կարծուի թէ այդ պատասխանը համաձայն պիտի ըլլայ Օսմանեան չահրունքին։

— Վիկտորիոյ հասած հետագիր մը կը ծանուցանէ թէ պաշտպան չորս տէրութիւնները տակաւին համաձայնած չեն ձեռք առնուելիք հաւաքական միջոցներուն վրայ՝ այն պարագային ուր կրէտացիք երեսփոխան զրկեն Աթէնքի ազգային ժողովին։ Անգլիոյ կառավարութիւնը բացարձակապէս կը մերժէ հաւանիլ կողմին նաւահանգիստներուն զբաւմանը։

— Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար կոմս Կուրչիարտիին երեսփ. ժողովին մէջ պատասխանելով կրէտէի խնդրոյն առթիւ եղած հարցապնդումի մը, հետեւ-

եալ յայտարարութիւնը ըրած է. — «Վաշտպան տէրութեանց միջամտութիւնը պարզապէս չեղաւ, հաւաքական զեկոյցը կատարուեցաւ։ Յունաստանի կառավարութիւնը չառ սուր հանգամանք ունեցող կացութեան մը մէջ կը գտնուէր։ Մեր բնական իրաւունքն էր համաձայն գործել Ֆրանսայի։ Մեծն Բրիտանիոյ և Ռուսիոյ հետ։ Մեր զգացումները և շահերը խորհուրդ կուտային մեզ աջակց համախումբ գործել։ Մեր զգացումները մեզ կ'առաջնորդէին նոյնպէս համակրանքով նայիլ օսմանեան կայսրութեան ազատական նոր ուղիովին և Յունաստանի խաղաղութեան կացութեան ստորոշման խաղաղութեան խաղաղութեան խաղաղութեան համաձայն համաձայն համաձայն համաձայն թուրքիոյ մէջ մեր քաղաքականութեան գերազանց նպատակն է պահպանել խաղաղութիւնը, և ատկա կրնայ իրազեկել միայն այն ատեն, երբ պահանջուի արդի կացութիւնը եւրոպական Արեւելքի մէջ։ Այս կացութիւնը ամբողջութեամբ հանգամանք ունեցող ամէն ձեռնարկի ուժ պիտի սաշ մեր զեւպանի տէրութիւնը, իսկ պէտք է մերժուի ազգերու համաձայնութեան զուրկ այն ամէն ձեռնարկ որ կը ձգտի խանգարել զայն»։

ԱՅՍՏՐԵՒՈՒՄԻ ԶԱՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Բեկերապուրի օսմանեան զեւպանը պատասխանելով արտաքին գործոց նախարարութեան մէկ հետազոտին, ծանուցած է թէ Աւստրիոյ և Ռուսիոյ միջև համաձայնութիւնը և ոչ՝ մէկ կերպով թուրքիոյ դէմ չէ, թէ օսմ. կառավարութիւնը ատկէ չպիտի վնասուի և թէ այդ համաձայնութեան նպատակն է փարատել այն ձգտումը որ Պոնտիքի և Հերոնի միացումին խիղճը յառաջ եկած էր Աւստրիոյ և Ռուսիոյ միջև։ Օսմ. միւս գետնաներէն ալ նոյնխառն հետազոտներ հասած են Բ. Դրան։

ԵԻՄԵՆ. — Սոյն նահանգին մէջ գործադրուելիք բարենորոգմանց ծրագրին պատրաստութիւնը աւարտած է արդէն։ Իմամ Եահիա Համիդտին կը պահանջէ երբ որ իր ազդեցութեանը տակ տրուած վարչերուն ինքորինութիւնն սրուի, ինչ որ իմը կը կազմէ իր ընդունելիք պայմաններուն։ — Ասորէն ներքին գործոց նախարարութեան ուղղուած վերջին հետազոտը մը ծանուցած է թէ նոյն գաւառին գանազան կողմերը գոհացուցիչ յաջողութիւններ ձեռք բերուած են։

ԹՈՒՐԻՒՄԻ ԵՒ ՊՈՒԼԿՈՒՄԻ. — Օսմանեան ու պուլկար կառավարութիւնները որոշած են սահմանադրութիւն կանոնադիր մը պատրաստել, որպէսզի այսուհետեւ ամենափոքր միջադէպ մը չի պատահի սահմանադրութիւն վրայ։ — Աօֆիայի լրագրիները կը գրեն թէ Մակեդոնիայէն քրիստոնեայ երեսփոխաններու հասած բազմաթիւ հետազոտներուն նայելով կառավարութիւնը զէնք կը բաժնէ թուրքերուն, և թէ այս վերջինները պատրաստութիւններ կը տեսնեն քրիստոնեաներուն վրայ յարձակելու։ Այդ պատճառ-

առ քրիստոնեաները կը վախճան։ Ուստի պուլկարները ու յոյները որոշեցին միտաբն դիմադրել թշնամիին։

ՏԵՄԵՐԱՅԻՆԻՍՏՈՒՄԻ ՄԵՄԵՐԱՅԻՆԻՍՏՈՒՄԻ ՔԵՆԸ. — Պատերազմական նախարար Մանուտ Շէվքէթի փաշայ «Նուր Ֆրայէ Բըլտէի խղճակցին հետ հետեւող խոսակցութիւնը ունեցած է։

— Վանաշուք փաշա, հիմալ գուք ալ կ'սկսուի չէք ինչպէս կրէտի միջոց, այլ քաղաքական կառավարութեան մէկ անդամը։

— Երբէք։ Այսօր աւելի քան երբէք չիտուի Լոմ։ Բազաքալանութեանը զբաղելու ժամանակ չունիմ։ Ասոր համար է որ մերժեցի Եւրոքսութեան պաշտոնը որ քանի մը անգամ ստաճարուեցաւ ինծի։

— Թուրքիոյ մէջ կառարուած զինուորական տնային պատրաստութիւնները եւրոպայի մէջ Պուլկարիոյ կամ . . . ուրիշ մը հետ պատերազմի մը վախը կուտան։

— Պուլկարիոյ հետ։ Բայց, կ'ազաւմ, Աստուծոյ սիրուն, լսէք, մենք ինչ ունինք Պուլկարիոյ հետ։ Մէկ քանի ազգայնամոլ լրագրիներու յօդուածներէն զտա՞ւ ամենափոքր սահմանաձայնութիւն մը իսկ չունինք Պուլկարիոյ հետ։

— Հապա Մակեդոնացի Պուլկարիոյ։ — Անոնք ապահովապէս չառ խաղաղաւոր են։ Սահմանադրութեանը առաջ աւազանները կը վտային Մակեդոնիոյ մէջ, այսօր հազիւ մէկ կամ երկու հատ կը գտուին և չարքեր անոնց վրայ խոսիլ։

Ամէն պարագայի մէջ՝ մենք պարտաւոր ենք զինուոր։ Բիւլէ կուգիմ զազանի պահել, Եւրոպայէն կ'ամրացնենք։ Ով նոյնը չպիտի ընէր՝ եթէ մեր կացութիւնը ունենար։ Անոնք խիստ կարեւոր զինուորական միջոցներ են։ Ասկից կ'արելի է ճշդիւ հետեցնել թէ մեր միտքէն չանցնի Պուլկարիոյ դէմ յարձակում մը գործել։

Թուրքիապուլկար համաձայնութիւն մը կ'երկուս նպատակ ունիք։

— Սոյն մասին քան մը չեմ գիտեր, ատկա քաղաքական խնդիր մըն է։ Բայց ինչու կ'արելի չլրաց, ատկա կ'արուած ունի ժամանակէն ու պարագաներէն։ Խնդիրներէն չպիտի ըլլայ մեզ համար թշնամի մը ստեղծել հիւսիսի մէջ՝ երբ վտանքը հարաւէն է։

— Ուրեմն Յունաստանի հետ։

— Անուշտ։ Եթէ կրէտացիները համարձակին երեսփոխան զրկել Աթէնք, Յունաստան պատերազմ պիտի ունենայ։ (Ոտքը գետին զարնելով) Այո՛, պատեւրա՛գ։

— Իսկ պաշտպան տէրութիւնները։

— Անոնք հանդիսաւորապէս խոստացան մեզի՝ կրէտէի վրայ մեր գերելիս նախան իրաւունքները պաշտպանել։

— Քչոյ միեւնոյն խոստումները Յունաստանի ալ կ'ան։

— (Ուսերը թոթուելով) Մենք մեզի և-

զած խոստումներուն կը նայինք միայն։ Կրէտէն ո՛ր և է պարագայի մէջ չի կրնար կցուիլ Յունաստանի հետ։

— Իսկ եթէ Յունաստան պատերազմուէր ելլէ։

— Ատկա իր զինուորի քանն է. Գալով մեզի, մենք չենք կրնար նահանջել։ ՍՈՒՄԱՆԻՍՏՈՒՄԻ ՄԵՄԵՐԱՅԻՆԻՍՏՈՒՄԻ. — Թուրքիոյ և Սեւ Լեռան սահմանադրութիւն վերջին միջադէպին վրայ հետեւալը կը հազորեն Սեւանիկէն։ — Անցեալ հինգշաբթի Սեւ Լեռնի երկու զինուորներ ջուր առնելու համար Օսմ. հողը եկան՝ Լիւնիցայի Օսմ. պահակախոյն մօտ։ Թուրք պահակը զանոնք վանեց, Լուսնուն կրակ ընելով։ Սեւ Լեռնի զինուորներէն մէկը զարնուելով զեւպան ինկաւ։ պահակախոյն տարուեցաւ։ Կէս ժամ ետքը երեսունի չափ Սեւ Լեռնիներէ եկան՝ վրէժ լուծելու. յարձակեցան Լիւնիցայի պահակախոյնի վրայ սպաննեցին երկու թուրք զինուոր և տարին իրենց ընկերով մարմինը։ Այդ միջոցին ամէնէն մօտը գտնուած պահակախոյններու պահակները ժամանած էին, որով հրացանահարմար մը կատարուեցաւ չորս ժամու չափ։ Սեւ Լեռնիները ունեցան մէկ մեռել և վեց վիրաւոր, իսկ Թուրքերը երկու վիրաւոր։ Դիակերան մօտ Թուրքերը իրենց զիրքերը վերադարձան։

## ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՑՈՒՂԱՐԸ

|                                                                                             |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Ի Զ Մ Ի Ր                                                                                   |  |
| Մերսինի որդանոցին խնամակալներէն Ազնիւ Օրիորդ Արուս Ազատեանի զրկած են Կրկնական որդիւս համար։ |  |
| Մնացորդ զբամբ Լ. Օսմ. 104էն 62                                                              |  |
| 110 զոյգ գուլպա Մեծ. Աղազար Կ. Աղազարեանէն Կրկնիոյ որդիւս։                                  |  |
| 6. Թ. լատիկ. գուլպայի 36                                                                    |  |
| 4. Թ. մշտաքս քորտէյա                                                                        |  |
| պրերու մաղ կապելու 15,                                                                      |  |
| Քօլորոստ զրկելու 11                                                                         |  |
| — 62                                                                                        |  |

Կ. Պ Ո Ւ Ր Ս  
Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր Աթոռը վերադառնալուն առթիւ սպցեկած է Շէյխ-Իւ-Իսաֆ Հիւսէյն Հիւսէյն Էփ. և կէս ժամու չափ սիրայի տեսակցութեան և օրինական պատուամարտութիւններէ վերջ հրամայտ անկելով՝ մեկնած է զէպի պատերազմական նախարարութեան պաշտօնատեղը և սպցեկած նախարար Մանուտ Շէվքէթի փաշայի որ չառ սիրայի ընդունելութիւն մը ըրած է Ս. Պատրիարք Հօր և չնորհաւորած անոր վերադարձը Պատրիարքական Աթոռ։ Ս. Պատրիարքը ի մէջ այլոց խօսելով քրիստոնէից զինուորադրութեան մասին, ըսած է թէ՛ թէպէտ քրիստոնեաները միշտ պատրաստ են զինուոր տալու, սակայն ցաւալի է որ նոր ամուսնացած բազմաթիւ երիտասարդներ որոշեալ թուականի մը ի վեր ամուսնա-

“ԳԱՏԻՆԳ, Ի ՓԵՐՍՈՆԵ [38]

### ՕՔՔԱՎ ՄԻՐՈ

## ՍԵՆԵԿԱՍՏՈՒՅԻ ՄԸ ՕՐԱԳԻՐԸ

Ջ.

Կը բաւէ որ անուշ խօսին ինծի հետ, կը բաւէ որ ուրիշներէ տարբեր և կեանքի լուսանցքին վրայ ձգուած էակ մը չի նկատեն զեւ իբր չունի մը և թուրքակի մը մէջտեղ միջանկիւղ բան մը, որպէս զի անմիջապէս յուզուիմ և մանկական հոգիի մը վերկենցաղիւ զգամ իմ մէջս... Բոլոր քէներս, բոլոր ատկուրներս, բոլոր ընդվզումներս հրաշիք իմն կը մոռնամ, և ինծի հետ բարեարտութեամբ խօսող անձերու հանդէպ՝ այլեւս անձնութեան մի միջոց զգացումներ միայն կը տածեմ... Փորձով գիտեմ նաեւ թէ՛ զժրադղ մարդերն են միայն որ խոնարհներու տառապանքն կ'ազդուեն իրենց ինքնաշարժի տուալտանքին հաւասար չափով... Երջանիկներու բարեարտութեան մէջ միշտ

խորտաւոր մը, հեռու մնալու միտում մը կայ...

Երբ այս պատկանելի սգաւոր տխրոյթով նստայ, արդէն կը սիրելի զինքը... ճշմարտապէս կը սիրէի։

Տիկինը հարաշնելով ըսաւ.

— Ծառ զուարթ ու զիւրկն պաշտօն մը չէ որ պիտի ունենաս տանս մէջ զուակո։ Անկեղծ խանդավառութեամբ մը, որ իր ուշադրութեան չի վերաբերու, ուժգնորէն բողբոջի։

— Հոգ չէ՛, Տիկին... Ինչ որ Տիկինը հրամայէ, պատրաստ եմ կատարելու... Եւ ճիշդ էր ըսածս... Ամէն բանի պատրաստ եմ...

Բարեկարգ և գործաւիշ նայուածքով մը հորձակալ եղաւ, և յարեց.

— Մտիկ ըրէ ուրեմն... Ծառ վիշտի ունեցայ կեանքիս մէջ... Բոլոր սիրուկաներէս՝ զորս կորսնցուցի ամէնքն ալ, մէկ թոռ մը միայն մնացած է ինծի... ան ալ երթալայ այն ստիպի հիւանդութեան օրմէ մնալու միւսները...

Վարկաւորով այս անգիւղ աստիք անոնք ստալու, սե ճանդով ծածկուած իր պատաւի գողցումն ձեռքը կուրծքին վրայ դնելով հասկցող զայն... Եւ ոչ աւելի ցաւազին արտայայտութեամբ մը.

— Հէգ փոքրիկ... Աքանջելի զաւակ մը, պաշտելի էակ մըն է... որուն վրայ զրած եմ իմ վերջին յոյսերս։ Որովհետեւ եթէ ան ալ մեռնի՝ ալ յուրովին միտակ պիտի մնամ... Եւ ինչ պիտի ընեմ այնուհետեւ, Աստուծո՛ւ իմ...։

Արցունքի քողով մը ծածկուեցան աչքերը... Իր թաշկնաւիտ ծայրով կամաց կամաց սրեց զանոնք և շարունակեց.

— Բիւլիները կ'ապահովեցին թէ կ'արելի է ազատել զայն... Թէ հիւանդութիւնը յուրովին յառաջացած չէ... Դարմանումի նոր եղանակ մը պատուիրեցին պիտի օգուտի... Ամէն կէսօրէ վերջ ծովը լողանք մը պիտի տան, կամ՝ տակի ճիւղով մէկ երկրաշրջանի չափ ծովուն մէջ պիտի ընկնի... Յետոյ պէտք է ուժով մը չիլիկ ամբողջ մարմինը ձարմաղէ ձեռնոցով մը՝ արեան ջրաբերութիւնը երազելու համար... յետոյ պէտք է ստիպել զինքը որ գաւաթ մը Բօրթօի հին գինի խմէ... և ապա առ նուազն ժամու մը չափ տարածուած մնայ տաք անկողնի մը մէջ... Բեզմէ ուղիւր առաջին քանոն տակա պիտի ըլլայ՝ զաւակս... այսինքն՝ երկրաստորութիւն, ազնիւ ընկալք, զուարթութիւն, կենդանութիւն... Տունին

մէջ ամենէն աւելի անոնք են որ կը պակսին հիւանդին... Երկու ծառայ ունիմ որոնք թէեւ խիստ անձնուէր՝ բայց ծեր, տխուր և տարօրինակ մարդեր են... Ժօրժ ի կրնար համբերել անոնց... Երբեք եւ, իմ պատուին ձերմակ մաղբրով և սուգի հազուստներովս կըզգամ թէ նկողութեան և վիշտ կը պատճառեմ իրեն... Եւ ինչ որ ամենէն զէն է, լաւ կըզգամ նաեւ որ չառ անգամ չեմ կրնար երկրաշրջան ծածկել իրմէ... Ա՛հ, զիտեմ թէ քեզի պէս մանկամարդ աղջկան մը գործը չէ այսքան զեւատի երկրաստորի մը խնամատարութիւնը տանձնել, ինչպէս է Ժօրժը, որ հազիւ տանըրէն տարեկան զայ... Անշուշտ հասարակութեան բերանը քիչ մը պիտի բացուի ասոր համար... պիտի բաւարանի։ Բայց ասոր անոր բաժնին կարեւորութիւնն տալու ժամանակ չունիմ... Եւ իմ փոքրիկ հիւանդովս միայն կը զբաղիմ... և վտանգ եմ քու վրայ... Դուն պարկիւտ կին մը կ'երեսնաս ինծի...։

— Օ՛հ... այո՛... Տիկին... զօչեցի, կ'անխաւս վտանգ ըլլալով քէ ինքզ յաւասար մեծ մայրը ինձմով գտած էր իր վնասուած անմեղ կինը՝ իր զուակն փրկութեան համար։

— Հապա ինքը... հէգ փոքրիկը, Աստ-

յամ ըլլալուն համար զինուոր կը նը-  
կատուին, ինչպէս նաեւ 15 տարեկանի  
վեր պատանիներ ալ մտնին կը նկատու-  
նին, մինչդեռ այն վերջիններէն չատերը  
դպրոցական են և կամ ընտանիք նախը-  
ընտրուին անկարող: Նախարարը յայ-  
տարարած է թէ՛ զինուորացու լինան մա-  
սին արդէն նոր կարգադրութիւններ պի-  
տի ըլլան: Երանց միջոցին նկատողութեան  
պիտի առնուին նաեւ նոյն պարագաները:

—Ստան ժողովը իր վերջին նիստին  
մէջ, որուն կը նախագահէր Ս. Պատրի-  
արքը, յանուն Ազգ. Վարչութեան չորս-  
հարաւոր լինելու յայտնած է ն. Սրբազնու-  
թեան որ Ազգ. Ժողովի կամքին համաձայն  
յանման առած էր վերադառնալ իր ախ-  
ար: Ս. Նախագահը իր չորսհարաւոր լին-  
ելու յայտնելով իր վերադարձին առթիւ և  
ամ համակրական ցոյցերուն, գոհունա-  
լութիւն յայտնեց իր Ս. Վարչու-  
թեան ժողովները իր բացակայութեան  
միջոցին ամէն փոքր ու խնամք տարած  
են վարչական գործերը անխնամ չի  
թողու համար: Ի վերջոյ տեղեկութիւն-  
ներ հաղորդեց է այն բանակցութեան  
մասին, զորս ունեցած էր Վարչապետ  
Հագար վաչակի ու միւս նախարարներուն  
հետ, աւելցնելով թէ իր վերադարձը նպա-  
տակ ունէր հետապնդել զանազան խնդիր-  
ներու ու գործերու կարգադրութիւնը,  
ուստի ինք այս հիմնական համաձայն  
պիտի աշխատի գործել:

—Կրօնական Ժողովը չորսքալորի օր  
գումարուելով գրադիր է գլխաւորապէս  
երեստեղծի երեք ըմբոստ վարդապետնե-  
րու կարգադրութեան խնդրով: Բոլոր քա-  
նանայ անդամները և վարդապետ անդամ-  
ներէն ոմանք պահանջեցին նոյն ըմբոստ  
վարդապետներուն կարգադրութեան, սա-  
կայն նկատելով որ լիւրձակները կարգադրե-  
հաշակուելու համար Պատրիարքարանի իրա-  
ւասութեանէն դուրսէ պիտի ելլեն, որոշ-  
ուեց է սպասել մինչեւ անոնց Պոլիս գալը:  
Կրօնական թէ Ազգ. Վարչութիւնը հարկ եղած  
միջոցները ձեռք առած է որպէսզի ըմ-  
բոստ վարդապետները Պոլիս հասնելուն  
պէս ուղարկել Ազգ. Հիւանդանոց առաջ-  
նորդունի՝ ժողովրդին կողմէ ըլլալէ քիչ  
ցոյցերուն առջեւ առնելու համար:

—Փաստաբան գասպար Էփ. Կիւլպէն-  
կան Առեւտրական Բ. Դատարանին առջեւ  
գատ բացած է ներքին գործոց նախա-  
րարութեան դէմ, Ստանայի կատարածին  
ատեն կրած նախնական վնասներուն փո-  
խարէն հատուցում պահանջելով: Այդ  
գատը առջի օր տեղի ունեցաւ, որով  
Կիւլպէնկան Էփ. կը պահանջէ երեսուն  
օսմ. ոսկի, երկարութեան վնաս բաժնե-  
թուղթի և տեղական իշխանութեանց ու  
ժողովրդեան կողմէ թողուած բոլոր տնա-  
կան գոյքերը: Կիւլպէնկան Էփ. իր դա-  
տը հիմնած է սա իրողութեան վրայ թէ  
Ստանայի գեղեցիկը չեն կրնար նկատուիլ  
իր յետադիմութիւնը և թէ ներքին գոր-  
ծոց նախարարը պատասխանատու պէտք  
է ըլլայ օսմ. կատարութեան կողմէ:  
Ներքին գործոց նախարարութեան վաս-

տեան իմ... Իր այս հիւանդ պիճակին  
մէջ՝ ծովի լողանքէն աւելի պէտք ունի  
վայրկեան մը առանձին չի մնալու, շա-  
բաթական իր մօտ ունենալու սիրուն, թարմ  
և ժպտուն զէմք մը... այնպիսի բան մը  
որ իր միտքէն հեռացնէ մահուան դաղա-  
ւորը, այնպիսի մէկը որ ապրելու վստա-  
հութիւնը ներշնչէ իրեն... Կ'ընդունիք...

—Կընդունիմ, Տիկին, պատասխանե-  
ցի, խորապէս յուզուած... Եւ Տիկինը  
թո՛ղ վստահ ըլլայ թէ պէտք եղածին պէս  
պիտի խնամուի Պ. Ժորժը...

Որոշուեցաւ որ նոյն իրիկունը պիտի  
կրկնայինք տիկինին առանց, և երկրորդ օրը  
պիտի մտնենք Հուլիսի՝ ուր սպասու-  
թիւնը գեղեցիկ ամառանոց մը վարձած  
էր ծովագետները վրայ:

Մեծ-մարդը սուս խօսած չէր... Պ.  
Ժորժ ստուգել հիւանդին, պաշտօնի տղայ  
մէջ էր: Իր մասնական զէմքը կնոջական  
գեղեցիկի զէմքի մը չտարբերուէր. կնոջա-  
կան էին նաեւ իր անհոգ շարժումները,  
ու իր երկար, խիտ ձերմակ ու գիւրա-  
թիւք ձեռքերը որոնց թափանցիկ մարմին  
վրայ կ'երևնային երակներու նորը ճիւ-  
ղաւորութիւնը... Բայց ինչ հրացայտ  
աչքեր... Ինչ թիւրք տրտմողին ու միջին  
կրակով մը սպասած՝ կապուած իր արտե-

տարանը առարկեց թէ պատահած զէմ-  
քերը յետադիմութիւն են և թէ կատա-  
վարութիւնը ամէն ինչ բրած է՝ անոր ծա-  
ւալութիւնը արգելելու համար: Կիւլպէնկան  
Էփ. չատ մը տեսութիւններ պարզեց  
խաղաղութիւններու և յետադիմութեան  
վրայ: Դատարարութիւնը յետաձգուե-  
ցաւ յատուցելու վերջ. 22ին:

ԱՌՆԵՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀԱՊԱՊԱԿ 6/19 ՓԵՏՐՈՎ 1910

| ԲԱՄԱԿ   |              | Աղիւրի |
|---------|--------------|--------|
| Լիւրիւր | Մարտ. Ապրիլ  | 7 80   |
|         | Մայիս Յունիս | 7 72   |
| Դեմ-Եօր | Մարտ Ապրիլ   | 14 40  |
|         | Մայիս Յուն.  | 14 51  |

| ՍՈՒՐԺ  |       |          |
|--------|-------|----------|
| Լոնտոն | Մայիս | 32 9     |
| ՇՎԵԱՐ  |       |          |
|        | Մայիս | 13/4 1/2 |

| ՅՈՐԵՆ   |       |         |
|---------|-------|---------|
| Լիւրիւր | Մայիս | 8/0 3/4 |

ԲԱՄԱԿ

Այս շաբաթուն մէջ ծախուած է 1225  
պ. Իւրի ստորին պարանք 400, ոյժով  
480, էքսթրիսիւս 480-482, 485-490 դր:

ԱՖԻՍՆ

|                                                             |               |
|-------------------------------------------------------------|---------------|
| Հասած ցայտօր 1904 կողով, անցեալ<br>տարուան 2010 կողովի դէմ: |               |
| Ծախուած շաբաթուն մէջ 28 կողով<br>հետեւեալներու.             |               |
| Մ. Ֆիլատոս և Ընկ 194. Թէք. դր.                              | 130 դր.       |
| Ի. Բար Գրէր                                                 | 1 » » » 135 » |
| Պարքէր »                                                    | 3 » » » 130 » |
| » » »                                                       | 5 » » » 120 » |

ԶԱՄԻՉ

Սոչքանիւն. — Այս շաբաթուն ծախուե-  
ցաւ շուրջ 5,000 պարկ. կենդանար 47  
գրուէն մինչեւ օւստ 4 դր: Գինները բո-  
նուած են մանաւանդ միջին տեսակներու  
համար: Այստեղի և Անատոլի (սիւփօ) ք  
կը հաշուէ շուրջ 120,000 կենդանար:  
Սեւ քիւրէ. — Ստորին տեսակները  
սպասած են: 1000 պարկ ծախուեցաւ  
30—32 դր: Կենդանարը. որու 600 պար-  
կը Եւրոպայի համար և 400 պարկը specu-  
lateursներ առին: Պատրաստ ապրանք  
Իզմիրի մէջ 11,000 պարկ:

ՑՈՐԵՆ

Հասած այս շաբաթ 5300 պ. որու  
4600 պ. ծովէն եկած: Ծախուած 14300  
պ. զիններ երկի 87-100, Մէքսի 86-96,  
Սուրիա 85-101, Սամսուն 84-92, Պուլ-  
կար 100-103, Ռուսական 102-104, Բա-  
րապոզադ և Տարտանէլ 96-103, Ռաշա-  
87-105 փոյ:

Լանուէրներու մէջ և որոնք կարծես աչ-  
քած էին նայուածքին բոցերէն... Մտա-  
ծուած, հրապրի, զգայնութեան, խնայա-  
կանութեան, ներքին կենդանութեան ինչ  
հոգ, ուժգին վառարան... Եւ ինչպէս  
արդէն մահուան կարմիր ծաղիկները իր-  
թած էին իր այտերուն վրայ... Կարծես  
հիւանդութիւնը, մահը չէր որ կը խլէ  
իր կեանքը, այլ իր մէջ գտնուող կեան-  
քի չափազանց յորդուելիքը, կեանքի  
տենդը որ կը հիւսնէր կը մաշեցնէր իր  
գործարանները, կը ցամաքեցնէր իր մար-  
մինը... Ահ, որչափ սիրուն ու ցաւա-  
ղին արտայայտութիւն մը կար իր զէմ-  
քին վրայ... Երբ միմ մայրը անոր մօտ  
տարաւ զին, երկայնաթիւղի մը վրայ  
տարածուած էր և իր երկայն սպիտակ  
ձեռքին մէջ բռնած էր անհոտ վարդ մը  
... Զիս ընդունեց ոչ թէ իրիկ սպասու-  
հի մը, այլ զրկի իր բարեկամութիւն մը  
որուն գաղտնի կը սպասէր... Եւ ևս  
այս առաջին վայրկեանէն՝ հոգիին բոլոր  
ուժովը իրեն կապուեցաւ:

Հուլիսի մէջ տեղաւորուեցին կատար  
ուեցաւ առանց միջոցէպի, ինչպիսի եղած  
էր ճամբորդութիւններ: Երբ հոն հասանք,  
ամէն բան պարտաստ էր... և ուղղակի  
ամառանոց՝ պայլիք տեղաւորուեցանք,

ԳԱՐԻ

Հասած 1000 պ. ծախուած 1000,  
պատրաստ 6500, զիններ երկի 14-17, Ռա-  
շաք ճերմակ 5 օստի Գարահիսարի ապ-  
րանք ծախուած է 17 1/2 դր: և 2200 փոյ  
Տի. փոյ յանձնելի 17 դր:

ԲԱՆԱՄՈՒՏ

Այս շաբաթուն ծախուեցաւ 16,000 կեն-  
դանար հետեւեալ կերպով.

|                     |                |
|---------------------|----------------|
| Երմասեան 5500 կենդ. | Բապա 39—41 դր. |
| Նաղիլի              | 43 »           |
| Պորու               | 44 »           |
| Թրքուք              | 50—55 »        |
| Տէմիրճի             | 42 »           |
| Իսկիլիզ             | 43—44 »        |
| Թըրնաք              | 49—52 »        |
| Ա. քար              | 49 »           |
| Բաշալ               | 53 »           |
| Բապա                | 40—42 »        |
| Իսկիլիզ             | 47 »           |
| Մաքրի               | 48 »           |
| Նիսիւր              | 41 »           |
| Տալազ               | 50 »           |
| Քիլիլի-փէօյ         | 54—66 »        |
| Արմաթուլա-պազ       | 45 »           |

|               |         |             |
|---------------|---------|-------------|
| Պարբի 2000 —  | Բաշալ   | 33 »        |
|               | Բապա    | 33 »        |
|               | Թըրնաք  | 48 »        |
|               | Ռէֆուզօ | 27 »        |
| Ճէրնարուս 900 | Բաշալ   | 52—52 1/2 » |
| Բրամէր 800 —  | Թըրնաք  | 50 »        |
|               | Իսկիլիզ | 46 »        |
| Հոնիլէր 700 — | Էշմէ    | 44 »        |
|               | Նաղիլի  | 47 »        |
|               | Թըրնաք  | 52 »        |

|                  |         |         |
|------------------|---------|---------|
| Բալամիսա 600 —   | »       | 51—52 » |
| Ֆիլիսիուլի 300 — | Ռէֆուզօ | 27—28 » |
| Իլիսահիս 200 —   | Թըրնաք  | 53 »    |

Հրապարակը անփոփոխ կը մնայ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀՈՌՄ, 5 Փետր. — Բարիկէն կը հե-  
ռագրեն թէ «Ժուռնալ տէ Տէպա» խմ-  
բագրական յօդուածի մը մէջ խօսելով  
աւստրիական մերձեցման վրայ, Ֆրան-  
սայի կը յանձնարարէ հսկել որ Աւստրիա  
այս մերձեցումով Ռուսիան չի մղէ իրեն  
համար աղէտաւոր քաղաքականութեան մը  
Ծայրագոյն Արեւելի մէջ:

ՆՈՅՆ. — Պէրլինքն կը հեռագրեն թէ  
Վիլհելմ կայսրը հիւանդ է, բայց ոչ ծանր:  
Միւս կողմէն կը ծանուցանեն թէ Վիլհելմ  
Բ. Գործիւ պիտի երթայ առաջիկայ  
մարտ ամսուն, և հոն պիտի ընդունի Մ.  
Նախագահ նախորդ նախագահ Մ. Ռուզ-  
վելիի և Սաքսոնիայ թագաւորին այցե-  
լութիւնները:

ՆՈՅՆ. — Լաւատեղեակ չըջանալնե-  
րու մէջ կը կարծուի թէ Ֆերտինանտ  
թագաւորին առաջիկայ այցելութիւնը Ս.  
Բեթիստուրի յար. բերութիւն ունի  
աւստրիական մերձեցման:

ընդարձակ, չքող ամառանոց մը, լուսա-  
ւէտ և զուարթ, զոր ծովագրէն կը բաժ-  
նէր լայն պատշգամ մը՝ տղարանի թիւա-  
թանկերով և խալտարեղան վրանակներով  
զարդարուն: Պատշգամին առջևի կողմը  
պատին մէջէն լացունած քարաշէն տն-  
գուլով մը ծով կ'իջնուէր, և մակընթա-  
ցութեան ժամերուն՝ ալիքները կուգային  
թիթի և չառաչումով մը կը փչուէին սան-  
դուխի ստաշին աստիճաններուն վրայ:  
Փետրեկային մէջ՝ Պ. Ժորժին սենեակը  
լայն պատուհաններով կը նայէր հիւանդի  
ծովանկարի մը վրայ... Իմ սենեակս,  
բայց կանաչ կտաւով սրահաւորած, կը  
գտնուէր Պ. Ժորժի սենեակին զիմացը  
նորանցքի մը միւս յողմը, և կը նայէր  
փոքրիկ պարմելի մը վրայ ուր բուսած  
էին մէկ քանի ազգազուն իւնիկներ և ալ  
աւելի ճղած վարդենիներ: Անկարելի է  
խնդրել լուրերով լացարարի գոգացած ուրա-  
խութիւնը, հարաւորութիւնը, սրտիս յու-  
զումը, իմ մասիս ցոյց արուած այս սի-  
րայի և զգուշիկ վարմունքը որ մա-  
քուր ու նոր հարստութեան մը կը լեց-  
նէր հոգիս, և որու չորսիւ՛ իրը տիկին  
մը՝ մասնակից կըլլայի ընտանեկան կեան-  
քի բարօրութեան և պերճանքին, ընտա-  
նեկան կեանք՝ որուն այնքան խուր

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5 Փետր. — Լրագիրները  
կը ծանուցանեն թէ Սուլթանը Ռուսիա  
պիտի երթայ՝ այցելելու համար Չարին:  
ՆՈՅՆ. — «Իգտան» հեղինական գոր-  
ծերուն վրայ խօսելով, կը կարծէ թէ  
Անդրեա զիմամբ յետադիմութիւնը կը  
զրգուէ, որպէս զի՝ միջամտութեան մը  
պարագային՝ կարող ըլլայ գրաւել Պեդո-  
պէնէսը և կղզիները:

ՆՈՅՆ. — Պատրիարքական տաղանալը  
կը շարունակէ: Երկու կողմէն ալ ան-  
հաշտ ընթացք մը կը բռնեն: Եկեղեցա-  
կան ինտն ժողովը չի գումարուեցաւ, ու-  
րովհետեւ նախագահը՝ Նիկիոյ մետրապո-  
լիտը չուզեց նախագահել ժողովին:

ՆՈՅՆ. — Զանազան աղբիւրներէ հա-  
տած հեռագիրներ Յունաստանի մէջ քա-  
ղաքական կացութիւնը աւելի նպաստա-  
ւոր ցոյց կուտան:

ՆՈՅՆ. — Սերպիոյ կատախարութիւնը  
Բ. Դոնէն խնդրած է արտօնել օսմանեան  
հոգէն անցնելու Սերպիոյ համար սահ-  
մանուած ռազմամթերքներ:

ՄԵՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ  
Բ. ԲԱՆՈՐՈՒՆԸ ԵՒ ԸՆԿ.

| ՅՈՐՈՒՄՈՐ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Երեկոյթի համար նիւթեր. — նաեւ<br>ընդունելութեանց և խտրանի. — Մե-<br>տաքէ չալիւր. — Շարմիզ Լիլիթօր. — Մե-<br>տաքէ՝ քոզիւր. — Մետաքսէ՝ թաշկինակներ.<br>— Մետաքսէ՝ չղարչներ. — Հարուստ զա-<br>նազանութիւն մը պարահանդէսի չըջազ-<br>գեստներու զարդերու. — Զեւոնցներ. —<br>Շապիկներ. — Օձիկներ. — Փողկապներ. —<br>Հոտեղէներ. — Մազիկներ. — Հովաճարներ: |  |

ՆՈՐԹ-ԵՔՏԵՐՆ  
(NORTHERN)

ՀՐԴԵՆԻ ԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՆՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ  
ԱՆԳԼԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ  
Իզմիրի Գործակալութիւն Բաւաստուած  
1864ԷՆ Ի ՎԵՐ  
Դրամագրուի Ընկերութեան Լ. Ս. 3000000  
Տարեկան հատոյթ » » 1600000  
Պահեալի գումար » » 6673000

Ընկերութեան նպատաւոր պայմաննե-  
րով կապահովալը անշարժ կաշուաներ,  
գործարաններ, ամեն տեսակ ապրանքներ  
են, են:

Տեղեկութեանց համար պիտի տա  
ՀԷՅՄԱ ՀԱԹԳԵՆՍՈՆ  
ԸՆԴՆԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՓՈՐՔ ԱՍԻՈՅ  
Ֆրանկոյ քաղ, Բաւաստ Սթրազնիկէ

ԱՅՏԵԼՈՒԹԵԱՄԲ ԴԱՍԱՌՈՒԹԻՒՆ

Հայերէն լեզու և ուրիշ տարրական  
այցելութեան դաստիարակութեան համար ա-  
ռուստէն մինչեւ կէսօր արամապրիկի ժա-  
մեր բնիմ: Փախարդները կրնան զիմել  
ուղղակի թիւրքիս խմբագրատունը:  
Կ. ՆԱԽԱՐԱՐԻ

բաղձացած էի...

Զեմ կրնար բացատրել թէ ինչպէս բա-  
րութիւն կոչուած գիւթական գաւազանին  
մէկ պարզ հարուածով՝ վայրկեանային  
անհետացաւ անդուստրիական իշխանութիւնը,  
և թէ ինչպէս բռնուեցին այն  
բոլոր պարտականութիւնները՝ զորս վեր-  
ջապէս խնդրեցին շարժուած մարդկային էակի  
արժանապատուութիւնը իմ վրաս կը  
գնէր... Ինչ որ կրնամ ըսել, սա է՝ թէ  
ճշմարտագին ճանաչող կրած կրօնարանա-  
փոխութեան հանգր... Այ՛ միայն հայե-  
լին հաստատեց թէ մէկէն իմէկ ունի գե-  
ղեցիկ դարձած էի, այլ նաեւ սիրտս բարձ-  
րածայն կըլլէր թէ լատալոյն եղած էի...  
Իմ մէջ գտաւ անցամաքի, մշտնադա-  
ւանութեան անձնութեան... և այլ ևս միակ  
մտածում մը ունեցայ, այն է՝ ճաշատար  
խնամքներով, ուշադիր ու ժամրակիր  
հոգածութեան ու հանձնարելի միջոցներով՝  
մահուան աղաւթի Պ. Ժորժը...

(Շարունակելի)

